

bode kaj učil. Stokrat ti bode lahko to povrnil, kar je v mladosti v šoli zamudil.

Obilo je zopet takih starišev, katerim se zdi mnogo predmetov, katerih se šolska deca vadi, nekoristnih in nepotrebnih; obsojajo jih doma vpricho otrok in govorijo sploh nespoštljivo o šoli in učitelju. Take modrijane zavriniti je pač lahko in morda mi bode še prilika dana, kaj več o tem govoriti; tukaj pa jim odgovorim le kratko: Kar se človek nauči, ga nikdar ne obteži.

Še mnogo vzrokov bi lahko naštel, ki napredek šoli opovirajo. Pa ker je le majhen prostor mojemu spisu v tej knjižici odločen, završujem te kratke vrstice z uljudno prošnjo: Skrbite za to, dragi stariši, da se bodo vaši otroci kaj koristnega učili! Pošiljajte jih pridno in redno v šolo in preskrbite jih s potrebnimi šolskimi rečmi. Na ta način jim bode najboljšo doto preskrbeli, katera se ne da zapraviti in jo tatje ukrasti ne morejo. Vzredili si bode vrle sinove in hčere, kateri vam bodo hvaležni za vaš trud in vas bodejo vedno blagoslovili za vašo skrb.

Vi otroci se pa pridno učite, pošteno obnašajte in v šoli prejetih nauk ne pozabite. Trudite se že zdaj mladi, da postanete enkrat vzgledni mladeniči in poštena dekleta, s časom pa razumni možje in pridne gospodinje. — Na ta način bode koristili največ sami sebi. Veseli vas bodo stariši in učitelji, vesela vas Avstrija in ponosna bode na vas naša mila slovenska domovina.

V. Žvagen.

Poučevanje v naravoslovji.

(Dalje.)

Dvanajsti dan.

Vetrovi imajo pa svoja imena po nameri, od katere strani neba vlečejo. Navadno razločujemo poglavitne vetrove tako-le:

„Sever,“ piše od strani med vzhodom in zahodom, in ker od ledenega morja čez snežene merzle planine norveških, švedskih in ruskih dežel ostro brije, tedaj od severnega, merzlega kraja piše, zato se sever imenuje. Sever čistí zrak, ter nareja lepo vreme.

„Izhodnjak ali jutrajšček“ piše od strani, kjer, kakor pravimo, solnce vzhaja. Ta veter prepriha neizmerne dežele Azije in vzhodne Evrope, tedaj pride po suhem k nam in ne prinaša dežja; zato mu pa tudi pravimo „suhi veter“ ali „suhi ogeršček“, ker od Ogerskega k nam piše; po zimi vendar večkrat s snegom konča; spomladi in jeseni je bolj navaden; včasih pa tudi po leti piše.

„Jug, južni ali topli veter“, piše od poldanske strani med vzhodom in zahodom iz vroče Afrike in ker sègreje zrak, katerega od

sredozemskega morja nažene, zato večjidel z dežjem jenja, dokler ga sever ne užene, ki zopet megle vërne in zrak sčisti.

„Zahodnji veter“ piše od strani med severjem in poldnem ali jugom. Temu vetru pravijo tudi „posolnčnjak“, menda zato ker po zimi ali po leti o večerih piše. Tudi ta veter večkrat dež pripiha, ker prinaša vlažni zrak od velikega morja, katero loči Evropo od Amerike. Največkrat se spreminjata in merita skozi leto jug in pa sever.

Vetrovi imajo tedaj svoja imena po straneh sveta, iz katerih pišejo. Najbolj navadni in najbolj znani ljudem so topli jug, merzli sever, juteršček ali suha burja. Pravijo: po jugu in posolnčnjaku bo dež, po severu in krivcu sneg, ali pa lepo vreme. Ako jeseni ali spomladi na večer sever piše, bode drugo jutro rada slana. Sicer imajo pa navadno v vsakem kraji svoja posebna imena za vetrove, tako je nekterim krivec — zahodni veter, a zdolec — burja, drugej je pa ravno nasprotno.

Vetrovi čistijo zrak, priženó dež in sneg, sušé zemljo, razganjajo škodljive soparje, gonijo mline in barke, pomagajo kermo, snopje in perilo sušiti i. t. d.

Vetrovi pa utegnejo biti tudi ljudem in živalim škodljivi, ako bi skozi vrata ali okna po sobah in hlevih naravnost pihali; napravlja ljudem terganje po udih in živalim razne bolezni. — Vihar drevje ruje, strehe terga, hiše razkriva, dimnike podira, vozove prekucuje, ladije na morji razbija in potaplja i. t. d. (Dalje prih.)

Šolski ukazi.

Iz seje c. k. dež. šl. sveta dné 7. julija 1881. Sklenilo se je: Zgornje in Spodnje Pirniče, Zaverh in Viherče se imajo izšolati od šole v Smladniku, oboje Pirnič se všola v Presko, Zaverh in Viherče pa v Šmartno pod Šmarno goro.

Šolskemu vodji pritoživšemu se zoper razsodbo okrajnega šolskega sveta, ki znižuje v predštevju postavljeni znesek za vodijevo stanovanje, se je prav dalo.

Srenjski predstojnik se je pritožil, ko bi imel pobrati svoto za šolske stvarne potrebe; dotični ukaz c. k. okrajnega šolskega sveta se je zaterdil, le prešteviljeni znesek se je nekoliko znižal.

Učiteljski vdovi in nedoraslemu otroku se je priznala penzija oziroma odgojilni prinesek.

Pritožbe zoper kazni zaradi šolskih zamud in prošnje za prizanešenje so bile razrešene.

Poročilo c. k. deželnega šolskega nadzornika za ljudske šole, o nadzorovanji nekaterih ljudskih šol se je vzelo na znanje, in c. k. okrajnemu šolskemu svetu so bila odposlana dotična ravnila.

Učitelju na vadnici se je priznala druga starostna doklada.

Nadučitelj, zoper katerega se je zaveršila disciplinarna preiskava, bode za kazen premeščen.

Razrešilo se je več prošenj za nagrado in denarno pripomoč.